

800733

BB.

RENDELETEK TÁRA

A RÉSZLETES FELMÉRÉS VÉGREHAJTÁSÁRA

1872—1888. FEBRUÁR VÉGÉIG.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA

SZIKSZAY ELEK,

M. KIR. MÉRNÖK.

POZSONY.

STAMPFEL, EDER ÉS TÁRSAI KÖNYVNYOMTÁTO INTÉZETÉBŐL.

~~n°
Hang. j.
2834k~~

RENDELETEK TÁRA

A RÉSZZLETES FELMÉRÉS VÉGREHAJTÁSÁRA

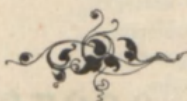
1872—1888. FEBRUÁR VÉGÉIG.

ÖSSZEALLITOTTA

SZIKSZAY ELEK,

M. KIR. MÉRNÖK.

POZSONY.

STAMPFEL, EDER ÉS TÁRSAI KÖNYVNYOMTATÓ INTÉZETÉBŐL.

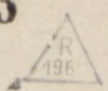
REPRODUCTION TABLE

REPRODUCTION TABLE

REPRODUCTION TABLE

300733

Tartalom.

	Lap.	Lap.	
I. Fejezet.			
Betűsorozatos névjegyzék	5	Futóhomokos helyek haszonjelölése	18
Birtok beiktatás a földesuri birtokokról	5	Háromszögmereti pontok felrakása	18
Birtok igtatás	5	Határszél másolatok	19
Birtokosok ház- és névjegyzéke	5	Határszélek csatlakozása	19
Birtok igtatás a felvételi előrajzokban	5	Közös udvarok	19
Birtokvázlatok	8	Kincstári birtokok elkülönítése	19
Birtoklás megjelölése	6	Községek és városok törvényes minősége	19
Felvételi előrajzok mértéke	6	Mocsáros helyen képződött utak	19
Felvételi előrajzok csatlakozása	6	Póstamesterek kincstári földjei	20
Felvételi előrajzokban a birtokos házszáma	6	Puszták határain lévő jelek	20
Felvételi előrajzok összehasonlítása	7	Szalagalaku részletek czövekelése	20
Felvételi előrajzok hitelessége	7	Szerződvényesek kezén lévő földrésztetek	20
Felvételi előrajzok záradéka	7	Szérűskertek	21
Földmivelési térkép értéke	8	Szelvény közelében lévő közöspontok	21
Földmivelési térképekben a dűlők nevei	8	Szelvény csatlakozás megvizsgálása	21
Földmivelési térképek topografikus pontjai	8	Stationirozásnál szabályellenes eljárás	21
Földmivelési térképek szerkesztése	9	Térkép megírás	21
Házjegyzékek helyesbítése	5	Utakról, melyek urasági tulajdonok	21
Ház- és betűsoros névjegyzék	5	Urasági tábla földek czövekelése	21
Helyesbítések a felvételi előrajzokban	7	Részletek számozása	21
Idegen birtokosok házszámai	5	Utak, folyók, patakok számozása	22
Mintaterék színe	7	Utak és árkok (magán birtokban) számozása	22
Részletek kiczövekelése	6	Vizszabályozási társulatok területei	22
Tapasztalt hiányok	6	Vasutak területei	22
Utak, vizek stb. színezése	8	Felmérési osztályok vizsgálati könyve	22
II. Fejezet.			
Állandó tárgyak felvétele	17	Felülvizsgálati könyvecskék és próbamérések	22
Árkok és utakról	17	Vizsgálati vonalak mérése	23
Árterek	17	Állandósítási munkálat	23
Belsőségek területe	17	Háromszögmereti pontokról bizonyítvány	23
Belsőségek felmérése	17	Dűlők határa és elnevezései	24
Belsőségek asztalmérése	17	Dűlőleírások	24
Belsőségek főpont hálózata	18	Dűlők felvétele	24
Dohányföldek bemérése	18	Dűlők határainak lerajzolása	24
Felmérés tényleges állapot szerinti megejtése	18	Dűlőleírások beszerzése	24
		Földadó szabályozási térkép vázlatok	25

	Lap.		Lap.
Helyszinelés (előreambulatio)	25		
Helyszinelés fogantatosítása	25		
III. Fejezet.			
Magasság mérésről	34		
Magassági rétegek	35		
Magassági credmények	36		
Rónarészekben előforduló magassági meghatározás	36		
Rétegek berajzolása	36		
Rétegek egyenküzei	37		
Rétegek megjelölésére egyenküzi távlatok	37		
Réteget	37		
Hegyerinczek	37		
Térszinvázlat	37		
IV. Fejezet.			
Birtokrészleti jegyzökönyvek	46		
Birtokivek lezárása	46		
Írásbeli munkálatok	46		
Kataszteri telekkönyvek	46		
Szelvény területe	47		
Számításról	47		
Számolati csoportok	48		
		V. Fejezet.	
		Földhányások és kivágások	56
		Fizetés előlegek	59
		Hivatalos órák	56
		Katonanapszámok	56
		Kilométer díjak	57
		Kilométer pénzek	58
		Magdala	58
		Mérőműszerek rendbentartása	58
		Munkaátalány lefoglalása	60
		Naplók	59
		Napdíjasok szabadságolása és betegségről	60
		Nősülés	59
		Nyilt rendelet	59
		Segédek, növendékek és dijakok beosztása	59
		Segédszemélyzet kötelessége	59
		Szabadságolás	59
		Szolgálmányok	59
		Utirány	59
		Uti előlegek	59
		Az 1866. évi illetékszabályzat módosítása	60

I. Fejezet.

Felvételi előrajzokról.

Betűsorozatos név és házjegyzékben eszközendő 27688.sz. 1876.
javításokat lehetőségig a községi közegek sajátkezü-
leg tegyék meg, és a jegyzék végén annak helyes-
ségét szintén sajátkezüleg bizonyítsák, esetleg a község
által készített uj jegyzéket hitelesítsék.

Birtokosok ház- és névjegyzékei még a felm. 20996.sz. 1879.
rés megkezdése előtt a községi előljáróság közbenjárá-
sával a legnagyobb szigorúsággal helyesbítendőek.

Házjegyzékek helyesbítése az 1876. évi 27688 sz. 29510.sz. 1887.
az 1879. évi 20996., az 1886. évi 16856. és az 1887.
évi 20813. szám alatt kelt ide vonatkozó rendeletek-
nek megfelelőleg és szorosan az „Utasítás“ 72. §.
értelmében a mérnököknek a községbe érkezése
után azonnal, tehát még a felvételi munkák megkez-
dése előtt történjék, és a község előljárósága által
mindenkor hitelesítessék. 16856.sz.

Házjegyzékek az „Utasítás“ 52. §. szerint még 1886.
a felmérés megkezdése előtt helyesbítendőek, és a köz- 20996.sz. 1879.
ség előljáróság által aláírandók.

Ház és betűsoros névjegyzékben teendő önkényes 771.sz. 1888.
kijavításoktól a felmérési tisztviselők tartózkodjanak.

Birtok beigtatás mindenkor pontosan és helye- 27688.sz. 1876.
sen történjék, e tekintetben szem előtt tartandó: hogy
a telek felosztása csak annyiban vétessék tekintetbe, a
mennyiben az a községi előljáróság által elismertetik.

Idegen birtokosok házszámai kinyomozandók és 27688.sz. 1876.
a betűsoros névjegyzékbe bevezetendőek.

Birtok igttatás a földesuri birtokra nézve minden- 27688.sz. 1877.
kor az egyes birtokok szerint eszközöltessék (állami
ménesbirtok m. kir. mint bábolnai uradalom. — Kégl
György mint csalai jószág.)

Birtok igttatás a felvételi előrajzok és birtok- 29510.sz. 1887.
vázlatokban mindenkor a legvilágosabban, tehát ne
csupán a házszám, de lehetőleg egyszersmind a név-
nek teljes beírása által történjék.

30586. sz. **Birtoklás megjelölésére** nézve az uralkodó ház
1885. tagjai és a magyar államvasutak beigtatásánál egyenlő eljárás lesz eszközzendő, p. o. I-só Ferencz József cs. és apostoli királyi Fenség, vagy József ausztriai főherczeg, cs. és kir. Fenség. Hasonlóképen az államvasutaknál „Magyar állam“ lesz irandó és megnevezendő, másodrendben a vasutak vonala is; p. o. „Szolnok-aradi“-vonal.
66474. sz. **Felvételi előrajzok** sűrűen részletezett községben
1872. az „Utasítás“ 119. §. szerint a szükséghez képest dupla vagy még nagyobb mértékben oly formán rajzolandók, hogy minden szelvénynek negyede a nagyobb mértékbe átvezett pontokkal ujlag négy negyedre osztásék fel, és alosztályozási betűkkel jelöltessék meg.
771. sz. **Részleteknek**, különösen görbe vonalúak kiczövekelése, vagy átló vonalak alapján való bemérése teljes pontossággal teljesítendő. Továbbá miután tapasztaltatott, hogy az erdő szelvényekben a felvételi előrajzok nagyobb részt csak későbbben másoltattak le a térképről és hogy ezen előrajzok részletesebb szelvényekben is fél léptékben rajzolatnak, utasítanak a felügyelőségi vezetők, hogy ezen szabályellenes eljárást többé ne tőrjék és a fél mértékben szerkesztendő felvételi előrajzokat csak is kivételesen engedélyezzék ott, hol azok segéd hiányában a mérnökök által lesznek készitendők.
7227. sz. **Ujabb időben** gyakran előfordult azon eset, hogy
1883. a felvételi előrajzok az „Utasítás“ 4. és 18. §§-ai ellenére egészen indokolatlanul, sőt a felügyelő beleegyezése nélkül — kisebb részleteknél is fél mértékben szerkesztettek, vagy hogy a térképről utólagosan másoltattak le; — ennél fogva utasítanak a felügyelők, hogy ezt semmi szín alatt se tőrjék, valamint hogy nagyobb hátralékokat úgy az osztályvezető, mint a segéd részéről se engedjék meg.
27688. sz. **Felvételi előrajzoknak** nem csak egymás közt,
1876. hanem a csatlakozó szelvények előrajzaival is tökéletesen összefüggésben kell lenniök, és a helyszínelésnél feltalált hiányok a felvételi előrajzokban is mindenkor kijavítandók.
20996. sz. **Felvételi előrajzokban** a birtokos házászámán
1879. felül a hol csak lehetséges — annak neve is be-

írandó; kitüntetendő továbbá veres tintával a felülvizsgálatok alkalmával mért vonalak és asztalállások, valamint a mérnökök által megejtett helyesbítések is.

Felvételi előrajzoknak az eredeti térképekkel 50294. sz. történt összehasonlításánál és átvizsgálásánál találtatott, 1879. hogy a helyszínelés alkalmával felfedezett és az eredeti térképen kijavított hibák a felvételi előrajzokban kijavítva nem lettek, és hogy a felvételi előrajzokban sem a vizsgálati vonalak sem a birtokosok nevei ott is a hol azt a hely máskülömben megengedte volna — számtalan esetben bevezetve nincsenek: — komolyan figyelmeztetnek a felügyelő urak, miszerint e részben a fenálló „Utasítás“ azonkívül a felvételi előrajzokra nézve 1879. év 20996. sz., — a helyszínelés tekintetében pedig az 1878. évben 25736. sz. alatt kelt rendeletek illető határozatainak szigorú megtartására ügyeljenek, és a mérnöksegédeket, növendékeket és felmérési díjnokokat tegyék felelőssé az iránt, hogy a helyszínelésnél felfedezett minden hibát a felvételi előrajzokban javítsanak ki, minek hitelül a felvételi előrajzok általuk a következő záradékkal lesznek aláírandók: „helyszínelte, és a bejelentett eltéréseket kijavította“ N. N.

Felvételi előrajzok a felmérési munkálatoknak 43706. sz. alapját képezvén, szükséges, hogy azok kellő hitelességgel is birjanak, ennek folytán elkerülhetlenül megkívántatik, hogy a felvételi előrajzok mindegyik lapjának hátulsó oldala a község pecsétjével elláttassék. 1882.

Felvételi előrajzok első és utolsó lapjának hátára 50294. z. a birtokvázlatokra vezetett záradék másolata a községi illetőleg a városi bizottság által következőleg vezetendő rá: 1879.

„Ezen N. nagyközség x. szelvényből álló birtokvázlatoknak minden szelvénylapja következő záradékkal láttatott el“ (itt leírandó a záradék szövege), mely záradék a városi, illetőleg községi bizottság által aláírandó és a pecsét hozzá nyomandó.

Helyesbítések a felvételi előrajzokban vörös 20996. sz. tintával tüntetendők ki. 1879.

Mintaterék a felvételi előrajzokban és a birtokvázlatokban kék színben tartott csipkeszerű vonalokkal lesznek kitüntetendők. 22435. sz. 1883.

- 53751.sz. **Utak, vizek, határok és épületek** a felvételi elő-
1870. rajzokban, színezendők a hegygerinczek a birtokváz-
latokba is berajzolandók.
- 771.sz. **Birtokvázlatoknak** egyöntetű és tiszta színezése
1888. kellő gondosság és az „Utasítás“ 246. §. értelmé-
ben csak is a felügyelő által készítendő festékekkel esz-
közlendő, tehát meg nem engedhető, hogy a segítők
a felügyelőségtől nyert festékeket mellőzve, kényök-
kedvők szerint a színeket változtassák vagy a szint
alkalmazzák és kezeljék.
- 1902.sz. **Földmívelési térképekre** nézve következők tar-
1874. tandók szem előtt :
Minthogy a földmívelési térképek tudományos
értéke a magassági rétegzet bejegyzése által emel-
kedett, — ennek szerkesztésére kiváló gond fordítandó.
Tetszetős színezés, finom kivitel, másodrendű közleke-
dési utak helyes berajzolása, dűlők és egyes elneve-
zések helyes megírása, szóval az „Utasítás“ 123. és
129. §§-ainak szem előtt tartása.
A háromszögmérési pontok számai a földmívelési
térképen mellőzendők, ellenben magasságai figyelmesen
kiteendőek.
- 27688.sz. **Földmívelési térképbe** számos oly dűlők nevei
1876. is vezetettek be, melyek csekélységüknél fogva jelen-
tőséggel nem bírnak. — Figyelmeztetnek e tekintetben
a felügyelőségek, hogy azok helyébe csak azon kiváló
hegycsúcsok és hegygerinczek nagyobb dűlők, majorok
egyedül álló házak s. a t. valamint egyáltalában, mind-
azon tárgyak megnevezései veendőek fel a földmívelési
térképekbe, melyek az illető területek bejárásánál tájé-
kozásul szolgálhatnak és az illető vidéken ismeretesek
vagy történelmi jelentőséggel bírnak.
- 25736.sz. **Földmívelési térképbe** a topographikus pon-
1878. tok, történelmi halmok, elnevezések és megfelelő mérv-
ben a dűlők nevei jellemzőleg kirajzolandó illetőleg be-
írandók, — a határvonalak nem gumigutti, hanem
chromsárga keskenyebb vonallal jelezendők. — A ker-
tek színezésére a mitis helyett lehetőleg szelidebb,
mind a mellett feltünőbb zöld szín használtassék, végre
az írásra nézve az „Utasítás“ XXX. mintája szorosan
tartassék be.

Földmívelési térképek szerkesztésére nézve az 29510.sz.
1876. évi 27688. szám alatt kiadott rendelet tar- 1887.
tandó szem előtt, és hogy e tekintetben, különösen az
ismételve idézett folyó évi 20813. szám alatti rendelet
a) pontjában érintet felvételi tárgyak lesznek egyszers-
mind a földmívelési térképen is kitüntetendők és azok
nevei beirandók.

H. H. H.

The first part of the book is devoted to a general survey of the subject. It is divided into three main sections: the first dealing with the history of the subject, the second with its present state, and the third with its future prospects. The author's treatment is comprehensive and thorough, and his conclusions are well founded. The book is a valuable contribution to the literature of the subject, and is highly recommended to all who are interested in it.

The second part of the book is devoted to a detailed examination of the various aspects of the subject. It is divided into several chapters, each dealing with a different aspect. The author's treatment is thorough and exhaustive, and his conclusions are well founded. The book is a valuable contribution to the literature of the subject, and is highly recommended to all who are interested in it.

The third part of the book is devoted to a detailed examination of the various aspects of the subject. It is divided into several chapters, each dealing with a different aspect. The author's treatment is thorough and exhaustive, and his conclusions are well founded. The book is a valuable contribution to the literature of the subject, and is highly recommended to all who are interested in it.

The fourth part of the book is devoted to a detailed examination of the various aspects of the subject. It is divided into several chapters, each dealing with a different aspect. The author's treatment is thorough and exhaustive, and his conclusions are well founded. The book is a valuable contribution to the literature of the subject, and is highly recommended to all who are interested in it.

The fifth part of the book is devoted to a detailed examination of the various aspects of the subject. It is divided into several chapters, each dealing with a different aspect. The author's treatment is thorough and exhaustive, and his conclusions are well founded. The book is a valuable contribution to the literature of the subject, and is highly recommended to all who are interested in it.

II. Fejezet.

Térképek szerkesztéséről és kidolgozásáról.

Az állandó tárgyak u. m. kutak, kereszttek, kápolnák, útmutatók és tilalmi oszlopok, egyes házak, magányosan álló vagy máskép kiváló fák stb. felveendők és a térképeken mindenkor kitüntetendők és a mennyiben különös elnevezéssel bírnak, ezen elnevezések a térképekbe is beirandók. 20813.sz.
1887.

Árkok és utak legyenek azok akár magán birtokban, akár nem, — számozandók (ha azok a legkisebb térfogattal bírnak). 20813.sz.
1887.

Árterek megjelölése jövőben elmarad. 22102.sz.
1884

Belsőségek területe a felmérést megelőzőleg mindenkor helyesen megválasztott asztallítások által nyert hálózattal vonassék be, és az egyes házak felrakása ne kezdessék meg előbb, csak ha a belsőégi szelvények csatlakozása a meghatározott közös pontok segélyével tökéletesen biztosítva lett. 27688.sz.
1876.

Belsőségek felmérésére nézve általában kötelesek a felügyelők különös figyelemmel lenni arra, hogy a belsőségeknel a hálózatot illetőleg annak pontjait maguk a mérnökök tüzzék ki, és hogy a hosszabb alapvonalak mérését is eszközöljék, a segédet pedig a házjegyzék helyesbítése és a részletek bemérésétől elvonják; — de különösen ügyeljenek arra, hogy a mérnök a hálózat biztosítása előtt a méretek felrakását semmi szín alatt meg ne kezdje. 22435.sz.
1883.

Belsőségeknel tapasztaltatott, hogy a felmérési osztályok több esetben czélszerűtlenül és önkényesen működnek, hogy ott is, hol azok asztallal való meghatározása által könnyebben és pontosabban lennének 16856.sz.
1886.

felmérhetők, — kizárólag csak bemérések által határozzák meg; — továbbá, hogy a külsőségi szelvényekben a háromszögellést is kellő összefüggés nélkül eszközlik; — utasítanak e végből a vezetők, hogy ily önkényes eljárást meg ne engedjenek, és különösen megköveteljük azt, hogy mindazon esetekben, melyekben a belsőség — habár részben is irányvonalzás és metszés által meghatározható, — a szükségtelenné vált bemérések mellőztessenek, és hogy az egyes szelvényekben előforduló háromszögméreti pontok a mérnöki háromszögelés által jól megfontolt és nem felületesen eszközölt jelek kitűzése által szoros kapcsolatba hozassanak.

16856.sz. **Belsőségekben** a főhálózat főpontjait mindenkor
1886. magok a mérnökök tüzzék ki, és a hosszabb alapvonalakat is egyszer maguk mérjék meg.

A hálózat biztosítása előtt a méretek felrakása, valamint az egyes szelvények szerint eszközzendő háromszögelés tökéletes bevégezése előtt a részletek felvétele meg nem engedtetik.

16756.sz. **Dohányföldek** bemérésére kiadott 37200. számú
1886. rendelet hatályon kívül helyeztetik.

20996.sz. **Felmérés** (részletes felmérés) általában a tényleges állapotnak megfelelőleg hajtandó végre,
1879. ennél fogva utak és mesgyék kiegyenlítése semmi körülmények közt meg nem engedtetik; tolvajutak felveendőik ugyan, de a térképen csak pontozandók.

50294.sz. **Futóhomok** megkötésére fákkal szórványosan beültetett legelők a legelő miveltéséban, a földadó szabályozási becslés megkönnyítése tekintetéből mint külön részletek fa haszonnal jelevve, vetessenek fel.

75255.sz. **Felmérésnél** (részletes felmérés) a felvételi szelvénykeret és a háromszögméreti pontoknak felrakása a felmérésnél megkívánt műszaki pontosság alapját képezvén, a legnagyobb óvatosság és különös figyelemmel eszközzendő; — ebből kifolyólag a mérnöki háromszögelés is hasonló pontossággal a térszínnek megfelelőleg mindenkor szoros kapcsolatban teljesítendő; — a mérnöki jelek kitűzésénél pedig különösen a dombos és hegyes vidékek térszintörései és mélyedései figyelembe veendőik lesznek.

Határszélek másolatai a lehetőségig legnagyobb 43706 sz. pontossággal és oly formán készítendők, hogy minden szelvénynek legalább is három szelvényvonala kitéve és hüvelykekre beosztva legyen. 1882.

Határszélek és a szelvények csatlakozásai 43706 sz. a felügyelők által még a számítás megkezdése előtt 1882. üvegtáblán vizsgáltassanak meg, és a felvételi előrajzok minden lapja a térképpel hasonlítassék össze és aláírassék.

Közös udvarok belsejében egyes birtokosok által 66474 sz. ideiglenesen kertekül használt területek ne vétes- 1872. senek fel az illetők birtokául, mert a felmérési „Utastítás” 95. §. szerint ezen területek az udvarral és gazdasági épületekkel együtt a birtokosok tekintetbe vétele nélkül csak is egy részletet képeznek.

Kincstári birtokokra vonatkozó földadó, a szerint 22435 sz. amint ezen birtokok részben a gazdasági, részben 1883. pedig az erdészeti osztályhoz tartoznak, egyrészt a pénzügyi, másrészt pedig a földmívelési ministeriumokat terheli; mulhatlanul szükséges tehát, hogy jövőben a kincstári birtokok gazdasági része az erdészeti résztől elkülönítessék.

Utastítanak ehhez képest a felügyelőségek, hogy ezen körülményt úgy a felmérés, mint a részletek számozásánál figyelembe vegyék, és hogy előforduló esetekben minden ily kincstári birtokot az erdészeti és gazdasági kincstári kezelése szerint külön-külön mérassék fel, és ehhez képest a részletekről is külön-külön birtokíveket készíttessenek.

A kincstári birtokrészletek kijelölése és biztos megállapítása céljából mindenkor a kincstári jószágigazgatóságok, illetőleg erdőhivatalok lesznek megkeresendők, hogy e célra a helybeli tisztviselők oly utastítással rendeltessenek ki, hogy a mérnöknek az illető határvonalakat kimutassák.

Községek és városok törvényes minősége a ki- 50294 sz. adott közigazgatási kézikönyv szerint irassék a fel- 1879. mérési munkálatokra.

Az eddig használt kitétel „Magyarországi” mint önként értendő, — elhagyandó.

Mocsáros talaju helyeken vagy árvizek folytán 20996 sz. ideiglenesen képződött kisebb ut, legelő, nádas stb. 1879.

részletek szinte elkülönítve veendőik ugyan fel, — de csak azon esetben részletezendők, hogy ha valamely művelési ág félreismerhetlen jellegével és a legkisebb térfogattal bírnak.

27688.sz. **Postamestereknek** kihalított kincstári földek mint
1876. kincstári póstaföldek igtatandók és külön birtokívbe veendőik fel.

41032.sz. **Puszták határain** lévő jelek felveendőik és a határ-
1884. vonalak nem csak a birtokvázlatokban, hanem a térképen is kitüntetendők; magától értetvén, hogy ily pusztáknál a részletezés mindenkor folytatólagosan és ha csak lehetséges a legutolsó számokkal lesz eszközlendő, hogy az ily pusztáknak esetleges elkülönítése bármikor minden nehézség és a munkálatok megzavarása nélkül megtörténhessék.

Erre nézve utasítatnak egyuttal a felügyelő ségek, hogy a fentt érintett esetekben mindenkor akként intézkedjenek, hogy az illető puszták nevei minden szelvényen, melyekben előfordulnak, — beírva legyenek.

66474.sz. **Szalag alaku** keskeny részletek kiczövekelésére
1872. nézve megjegyztetik, hogy az átlómérés módja a czövekhalmozás előtt feltétlen előnnyel bír, mind a mellett figyelmen kívül nem hagyandó, hogy a kezelési külömbiségek kikerülése végett a mértékek felrakásánál a részletek egybekötésének biztosítása céljából illetén átlóvonalak mérsékelt hosszúságra korlátozva legyenek és mindenkor egy oldalról méresenek.

27688.sz. **Szerződvényesek** kezén ideiglenes használatban lévő
1876. földrészletek a mennyiben megváltásuk iránt a tulajdonossal jogérvényes egyezmény még nem jött létre, az „Utasítás“ 61. §. értelmében a tulajdonos nevére veendőik fel.

Kivételt képeznek e tekintetben egyedül a szerződvényesek által idegen telkeken emelt épületek, melyek az „Utasítás“ 68. §. értelmében az utóbbiak (szerződvényesek) nevére jegyzendőik be; figyelmeztvén ez esetben arra, hogy az „Utasítás“ 94. §. szerint a gazdasághoz tartozó és az udvartért befoglaló épületek területei az udvarral együtt csak egy részletet képeznek.

Szelvényvonal közelébe eső közös pontok mindenkor mindkét szelvényben külön határozandók meg. 27688.sz.
1876.

Szelvények csatlakozásánál a részletek vonalaiban észrevett és gyakran előforduló természetellenes törések a helyszínén vizsgáltassanak meg.

Szelvény vonalon túl felvett azon részletek, melyek zárvonalai a térképnek későbbi körülmetszése következtében eltűnnek, — semmi szín alatt sem viendők át a szomszéd szelvénybe, hanem ott veendők fel, melyben tényleg fekszenek.

Szelvények csatlakozásai a felügyelők által még a számítás megkezdése előtt megvizsgálandók. 43706.sz.
1882.

Szérüskertek mint hasonlatok veendők fel. 43350.sz.
1880.

Stationirozásnál azon szabályellenes eljárás, hogy egy lapon több szelvény is felvéttessék, jövőben nem tűrendő. — Kivételesen ez csak a felügyelőség engedélyével és csak ott nézhető el, hol ezen eljárás a műszaki pontosság érdekében előnyösnek bizonyulna. 771.sz.
1888.

Térképek megírását illetőleg rendeltetik, hogy ezentúl az egyes épületek az eddigi 6 ölnyi lapidár betűk helyett 4 öl magas rond irással irassanak. 43706.sz.
1882.

Utak, melyek a földesuraság tulajdonát képezik, pusztákat és nagyobb majorságokat kötnek össze, tekintet nélkül arra, valjon gazdasági vagy nyilvános közlekedési utak, — nem a földrészletekkel, hanem a többi utakkal együtt utoljára számozandók. 27688.sz.
1876.

A nagyobb birtokokban előforduló gazdasági utak hasonlatoknak tekintendők.

Urasági tábla földeknek kiczövekelésére nézve az 1876 évi 27,688 számú rendelet oly hozzáadással ismételtetik, hogy bizonyos esetekben a midón urasági földeknél ezen gazdasági felosztások csak egy fasorral vagy mesgyével jeleztetnek, szinte külön részletet képezhetnek. 7227.sz.
1883.

Részletek számozásáról.

Részletek számozása még a téli munkálatok megkezdése előtt szigoruan átvizsgálandó, és ez alkalommal azon részletek, melyek szabályellenesen számoztattak, 36994.sz.
1884.

minden körülmények közt törlendők, esetleg a község egészen újra számozandó.

- 19382.sz. **Utak, folyók és patakok** számozását illetőleg az
1885. eddigi szabályzatok annyiban szenvednek változást, a mennyiben a kataszteri térképvázlatok és dűlő összeállítások szerkeszthetése céljából az utak, folyók és patakok nem a végén, hanem folytatólag dűlőnként az utolsó számokkal lesznek ellátandók.
- 20813.sz. **Utak és árkok** akár magánbirtokban legyenek
1887. azok — akár nem — számozandók, (ha a legkisebb térfogattal bírnak.)
- 27688.sz. **Vízszabályozási és csatornázási vállalatok** területei
1876. a vasutakra nézve az „Utasítás“ 93. §. szerint olykép számozandók, hogy a csatorna területe a töltéssel és a töltés megvédésére szolgáló területtel csak egy részletet képez.
 Kivétel, ha a csatorna, vagy folyam medre határ-részletet képez, ez esetben úgy a folyam, mint a határrészlet, — a töltés és a megvédésére szolgáló terület — külön részletet képez.
- 20813.sz. **Vasutak által elfoglalt terület** a volt művelési ág
1887. csoportjai szerint felosztandó és számozandó.
 Ezen művelési ágak a birtokvázlatokban színezendők (1887. év november havában kiadott szóbeli rendelete osztálytanácsos ur Ó nagyságának.)

A -vizsgálatokról.

- 25602.sz. **A felmérési osztályok** egy külön könyvet tartoz-
1880. nak vezetni, melybe az esetről esetre vizsgált vonalak méretei az illető mérnök, — a térképről levett méretek pedig és a talált különbségek a felügyelőségi vezetők által sajátkezüleg bevezetendők és úgy a mérnök mint a felügyelő által aláírandók; — ezen könyvecskék a felügyelőségeknél tartandók.
- 43706.sz. **A felülvizsgálati könyvecskékben** a próbamérések
1882. felett az illető szelvény megjelelendő, és valamennyi különbséget veres tintával a felügyelő által sajátkezüleg kiírandó.
 Nagyobb eltérések eredete kipuhatótassék, és az, valamint a kijavítás módozata is veres tintával kitüntessék.

A vizsgálati könyvecskék minden megejtett vizs-

gálatnál a próbamérést végzett segéd által úgy mint a mérnök és felügyelő által is aláírandók; az asztalállásoknál a felügyelő aláírásán kívül egyéb aláírás nem szükséges.

Vizsgálati vonalak mérésére és a felvételi előrajzokban leendő kitüntetésére nézve általában figyelemzetendő a személyzet, hogy minden félreértések kikerülése végett a segédszemélyzet arra nagyobb gondot fordítson és maguk a mérnökök is nagyobb érdeklődést fejtsenek ki, minthogy az utánmérések sok időbe kerülnek és a mellett megnyugtató eredményt is csak ritkán biztosítanak.

771.sz.
1888.

Az állandosításról.

Az állandosítási munkát mindenkor azonnal az állandosítás tetteges megtörténte alkalmával szerkesztessék és ugyanakkor adassék át a felügyelőnek.

39977.sz.
1878.

2) A helyszíni vázlatokban az állandosított pontok a helyi viszonyok által kézhez szolgáltatott legcélszerűbb módon vagyis irányzatban (alignment) alkalmazott méretek, esetleg maga a természet által állandóan jelzett pontokból tényleg eszközölt méretek által olyképp tüntessenek elő, illetőleg irassanak be, hogy azok nehézség nélkül feltalálhatók legyenek. — Hogy pedig a cél el is éressék okvetlenül szükséges, miszerint a vázlatokba csak a természetben tetteleg végrehajtott mérések eredményei vétessenek fel, és hogy szükség esetén kisebbített mértékben rajzolendő vázlatokba illetőleg leírásokba azon földrészleteken kívül, melyeken a pont állandosítatott, — minden ahhoz csatlakozó földrészletre nézve, annak mivelési ága, a birtokos neve, továbbá a dülő neve és egyéb megnevezése feljegyzendő.

3) Azon esetben, ha a háromszögméreti pontok állandó megjelöléséhez négy szegletre faragott kövek vagy fák használtattak, ezek négyszög oldalai, és csak a gömbölyű faoszlopoknál az oszlop átmérője jelölendő.

Háromszögméreti pontok megőrzése végett kötelesek az osztályvezető mérnökök ezek lajstromát a községi előjáróságoknak átadni, azokat ezen pontok fontosságára figyelmeztetni, és a lajstrom kézbesítéséről a községből távozásuk előtt bizonyítványt kérni.

27352.sz.
1887.

Dűlők elnevezéséről és leírásáról.

- 32110.sz.** **Dűlőknek** azon határai és elnevezései veendőek fel
1877. a helyszínelés alkalmával melyek, a községi földadó bizottságok által megállapítva és a kiigazított telekkönyvekben már keresztülvezetve lettek, — mely célra a mérnököknek az érdekelt községekről felvett térképvázlat és dűlők leírása megküldetni fog.
- Azon esetben pedig, ha a mérnök azt tapasztalja, hogy a földadó szabályozási közegek által elkészített vagy kiigazított kataszteri munkálatokban a dűlők határai vagy elnevezései a tényleges állapotnak meg nem felelnek, és ha ez által a részletes felmérési munkálatok rendszeres kidolgozása a fenálló szabályok ellenére akadályoztatnék, — tartozik a felügyelő a község előjárósággal jegyzőkönyvet felvenni, melyben az eltérések kitüntetendők és a mérésnél elfogadott dűlőhatárok és elnevezések alkalmazása indoklandó. Ezen jegyzőkönyv az illető község kataszteri munkálataival együtt a kataszteri igazgatóságnak megküldendő.
- 16856.sz.** **Dűlőleírásokra** nézve meghagyatik, hogy azok
1886. mindazon esetekben ha a nép által nem használt, illetőleg ismeretlen dűlőnevekkel tévesen lennének szerkesztve, helyesbbitendők, illetve újból szerkesztendők, — azonban mindkét esetben a községi előjáróságok által aláírandók lesznek.
- 20813.sz.** **Dűlők** a tényleges fenállásuk és elnevezésökhöz
1887. képest veendőek fel. Több dűlőnek összevonása közös elnevezéssel mellőzendő. A dűlő-vonalak már a kiszovekelés alkalmával állapítandók meg.
- 771.sz.** **Dűlők határai** és megnevezései mindenkor az
1888. érvényben álló kataszteri telekkönyvvel megegyezőleg rajzolandók be a birtokvázlatokba, és a helyszínelés ezen telekkönyvek felhasználása mellett hajtandó végre; ezek tehát az illető kir. adófelügyelőtől elkérendők.
- 20996.sz.** **Dűlőleírások,** melyek érvényben vannak és a
1879. legújabb térképvázlatok jövőre a felügyelőségek által kérendők be az illető igazgatóságoktól megérkezésök után az illető felmérési osztályok által lemásolandók és a felügyelőségi vezetők által foganatosított egybe-hasonlítás után az igazgatóságoknak ismét visszaküldendőek, — a dűlőleírasi másolatok pedig a felügyelő-

ségi vezetők, a mérnökök és a községi előjáróság illetőleg helyszínelési bizottság által aláírva és a tényállás szerint netalán szükséges változásokra nézve megkivántató helyesbítési záradékkal látandók el.

Térképvázlatok a földadósabályozás részére jövőre 25736.sz. mindig nyáron át a mérnökök által, úgyszintén a területi összeállítások télen át a segédek által lesznek elkészítendőek. 1878.

Ezen vázlatok mindenkor $1'' = 400$ öles mértékben készítendőek. (Lásd 1876. évi 37143. számú földadó szabályozási utasítás 90. és 95. §§.)

Helyszínelésről.

A helyszínelés szorosan az „Utasítás” 182—189. §§. 25736.sz. szerint és pedig mindig a mérnök közreműködése 1878. mellett hajtandó végre; — a felfedezett hibák kijavítása nemcsak a birtokvázlatban, hanem egyszersmind a segéd által a felvételi előrajzokban is eszközöltessék.

Nagy községben előreambulatiónak van helye. A helyszínelés után felfedezett és felületességből eredt minden hibáért a felelősség első sorban a mérnököt terheli.

Azon esetben, ha a birtokigntatás helyessége a községi birtokosok részvétlensége miatt ki nem puhatolható, — a felügyelő köteles a helyszínelésnél jelen lenni, és saját meggyőződése szerint ezen körülményt a birtokvázlatok címlapjára külön záradékban feljegyezni.

A helyszínelés a fenálló szabályok értelmében 29510.sz. mindenkor a mérnök vezetése alatt a segéd közreműködésével eszközöltessék, és hogy a feltalált hibák és eltérések helyes és pontos keresztülvitelére a legnagyobb figyelem fordítassék, megjegyeztetvén, hogy az „Utasítás” 126. §. szerint a térképen előállított minden összeköttetésért a mérnök, ellenben a felvételi előrajzok és birtokvázlatok közt talált eltérésekért a segéd marad felelős.

E tekintetben egyébiránt az 1879. évi 50294. és 20813/1877. szám alatti rendeletek határozottan intézkednek.

A helyszínelésnél feltalált osztások utólagosan csak is a rendes alaku részleteknél oszthatók meg a térképen, de hogy ily osztások a szabálytalan részleteknél mindenkor csak a helyszínén szerzett méretek szerint rakhatók fel a térképen.

III. Fejezet.

A magasság mérésekről.

66474.sz.
1872.

Magasság mérésekre nézve rendeltetik :

1) Hogy a különböző mérések eredményei között engedélyezett hibahatárnak csak ama magassági különbségek tekintendők, melyek a szelvényen belül 0.3^0 és nagyobb távolságoknál 0.5 ölet túl nem haladnak.

2) Ha a háromszögméreti hálóból csak kevés számú magassági adat áll rendelkezésre, akkor a részletes szelvények részére szükséges támpontok nyerése tekintetében a meglevő pontokból egy kis háló képzendő, mely működésnél a saját mérések lánczalakban és a szögeknek előre és hátra eszközendő ismételt leolvasásával mindég biztos pontokkal vagy azok környezetében a kiindulási ponttal összekötendő, és a talált eltérések arányosan elosztandók.

3) Biztos ellenőrzés nyerése végett minden pont háromszor mérendő, és ha ez nem teljesíthető, az esetben oly pont a magassági rétegek szerkesztéséhez használendő ugyan, de a térkép és birtokvázlatban a magassággal nem teendő ki.

4) A mért magasságoknak a természetes földre való levezetésénél tévedések elkerülése végett a számítás mindenkor a vezetendő kézikönyvhez melléklendő. (1871. évi magasságmérési utasítás.)

Együttal a mért magassági pontokról oly összeállítás — mely a különféle mérések eredményeit és az azokból minden egyes pontra nézve leszármaztatott magasságot előtünteti — szerkesztendő, és a munkálat-hoz csatolandó.

5) A vízszintes rétegek pontos és a földszini alakzatával összehangzó előtüntetése végett már az asztal

állításoknál és a munkatérnek bejárásánál a szükséges adatok előjegyzendők.

Magasságmérésre nézve meghagyatik, hogy a 1902.sz. 1874. mennyiben akár a háromszögmereti hálózatnak ritkassága, akár pedig túlnyomólag sűrű erdővel fedett téralakzata miatt a magasságmérések eszközlése az eredeti szelvények mértékében végrehajtható nem volna, — a magassági rétegek hu ábrázolása érdekében elkülönített és félmértékben készült réteg-térképek szerkesztendők és a rétegzetek, valamint a magassági pontok ezek után úgy a birtokvázlatokba, mint a földmívelési térképekbe is bevezetendők.

A műszerek pontos helyesbbitése nélkül a magasságmérés eredményei mindig ingatagok maradnak; a legnagyobb figyelem fordítassék a távcsövek helyesbbitésére, és a felügyelő vizsgálatai alkalmával annak helyességéről meggyőződni tartozik.

Magasságmérésekre elrendeltetik, hogy a magassági réteg-vonalak a szempontból kiindulva 16652.sz. 1875. tiz-tiz ölnök megfelelő magassági távlatok szerint vonandók és kötendők egybe, és hogy a magassági mérések nem csak az ezen rétegek bevezetésére szükséges mérvre szorítandók, hanem a szelvényekbe eső minden állandó pontok p. o. kápolnák, keresztek, utjelzők, egyes épületek stb. magasságilag meghatározandók

Magassági méréseket illetőleg figyelem fordítandó 27688.sz. 1876. arra, hogy a meghatározandó pontok mennyiségére nézve a túlzás mellőzésével csak a szükségnek megfelelő számra szorítkozzanak.

A rónavidékeken elegendő, ha az állandó tárgyakon és a terület lejtőségén kívül a szelvény negyed lapjainak sarkain egy-egy pont határoztatik meg; — szelvényenként 6—8. pont.

Magassági rétegzetek természetű méretének helyes előállítására és a háromszögelés alkalmával állítandó 7227.sz. 1883. pontokra különös figyelem fordítandó; és hogy e magasságok nagyobb része azon idő alatt, míg az illető szelvény munkában van kiszámítassanak; és hogy a rétegek menete még a munka folyama alatt a segéd által a felvételi előrajzokba, a mérnök által pedig irónnal a térképbe berajzoltassanak.

- 2503.sz.** **Magassági eredmények** minden körülmények között
1886. még a kizövekelés előtt irandók be a térképekbe, valamint a rétegzetek is még a felmérés folyama alatt a mezőn rajzolandók azokba írónnal, — honnan azután a birtokvázlatok lemásolása alkalmával azokra átvezetendők lesznek.
- 13748.sz.** **Rónarészek** azon szelvényein is, melyeken magassági rétegek elő nem fordulnak, néhány pontnál magassági meghatározás eszközlendő, hogy adandó esetekben közbelső rétegek beigtatása is lehetővé váljék.
- 20813.sz.** **Szelvények kitűzésénél** a térszíni mélyedések valamint a vízszintes rétegek helyes és természetű berajzolása még a munka folyamán nem csak a felvételi előrajzokban, hanem a térképen is kellő figyelem és szakértelemmel, tehát minden esetre olyképen eszközlendő, hogy a szelvénylapok szükség nélkül magassági adatokkal túl ne halmoztassanak, másrészt azonban a vízszintes rétegek helyes rajzolásához szükséges magasságok még is meghatározottassanak.

A rétegzetekről.

- 43706.sz.** **A rétegek berajzolására** nézve meghagyatik, hogy
1882. azoknak szerkesztésére és berajzolására különös gond fordítottassék, és minthogy azok a felvételi előrajzba is átvezetendők, ezen átvezetés pedig többször nem a kellő gonddal történik, ennélfogva ezen rétegek már a kizövekelés alkalmával a segédek által a helyszínén és pedig : a föld felszínének, a patakok, hegygerinczek és az egyes kiváló csúcsok szabályszerű megjelölése által leendő előtüntetésével előzetesen írónnal lesznek berajzolandók.

Hogy a felvételi előrajzban a helyszínén történő berajzolás helyesen eszközölhető legyen, utasítandók az osztályvezetők, miszerint a magassági adatokat az 1881. évi 43427. szám alatt kiadott útmutatás 26. §. szerint még a kizövekelés megkezdése előtt a segédnek kiszolgáltassák.

Ehhez képest köteleességévé tétetik az osztályvezetőknek, hogy segédjeiket pontosan bevezessék, a rétegeket a felvétel alkalmával megvizsgálják és szükség esetén kellőleg helyesbítsék, kijelentvén egyszersmind, miszerint ezen rendelet által az osztályvezetők

a rétegek helyes berajzolásával járó további felelőségtől fel nem mentetnek, hanem minden é tekintetben észlelt helytelenségekért szigorú felelősségre vonatni fognak.

A rétegek az eddigi eljárás szerint 10—10 öles 16856.sz.
egyenközökben a szempontból vonandók és kötendők 1886.
össze.

Rétegek megjelölésére alapul szolgáló egyenközü 26365.sz.
távlatok az illető kataszteri munkálatokban következő- 1875.
leg jelzendők :

A vízszintes rétegek egyenközei X. öl.

Ezen jelzés a birtokvázlatok főczimén a felvételi évszám felett, — a földművelési térképen pedig az egyes négyszög mertföld hátlapján a felvételi évszám alatt alkalmazandó.

Rétegzet. Nehogy a birtokvázlatokba vezetett 50294.sz.
magassági rétegzetek használata esetleg az által aka- 1879.
dályoztassék, hogy a birtokvázlatok hosszabb idő tar-
tamra engedtetnek át a földadószabályozási műve-
letekhez: intézkedjenek a felügyelők az iránt is, hogy
a birtokvázlatokba jövőre is átviendő magassági réte-
geket a mérnökök a felvételi előrajzok lapjaiba is barna
szinben pontosan vezessék át, önként értetvén, hogy
ezen átvezetésnek minden magasságilag meghatározott,
— az eredeti térképen és a kézikönyvben össz-
hangzólag számozott pontokra is ki kell terjednie,
olyképen, — hogy az egyes pontok számításai a kézi-
könyvben bármikor feltalálhatók legyenek.

Térszini vázlatokról.

Hegygerincznek csak a főhegylánczolat. menete 2503.sz.
lesz kitüntetendő, és a térszin vázlatok a ki- 1886.
adott minta szerint készitendőek.

Térszinvázlat. Megkivántatik ezentúl, hogy a 22102.sz.
dombos, illetőleg hegyes vidéken a magassági háló- 1884.
zatot előtüntető vázlatot szelvényenként már a három-
szögelés alkalmával a felmérési osztályok — a fel-
mérési igazgató urnak eddigi utasításához képest —
a térszin húséges berajzolásával még a mezőn el-
készítsék.

• • • • •

The first part of the document is a list of names and titles, including the names of the authors and the titles of their works. The list is organized in a structured manner, with names and titles separated by commas and semicolons. The text is written in a formal, serif font, typical of historical documents.

The second part of the document contains a series of paragraphs, each beginning with a heading or a specific reference. These paragraphs appear to be a detailed account or a report, possibly related to the list of names mentioned above. The text is dense and covers a significant portion of the page.

The final part of the document consists of a few concluding lines, which may be a signature, a date, or a final note. The text is less dense than the previous sections and provides a clear end to the document.

IV. Fejezet.

Téli munkákról.

- 36994.sz.
1884. **Birtokrészleti jegyzőkönyvek** a mérnök által figyelemmel összehasonlítandók, úgy szintén a nevek a házjegyzékekkel összeegyeztetendők; ezen összehasonlítás tehát részenként eszközözendő a nélkül, hogy az egész jegyzőkönyv elkészülte beváratnék.
- 6927.sz.
1886. **Birtokíveknek** az ív legutolsó rovatámi összegezése a nyilvántartás vezetése alkalmával felmerülendő változásoknak a földadó kataszter nyilvántartásának keresztülvitelét megnehezíti, egyöntetű eljárás elérése végett rendeltetik: „hogy a készítendő birtokívek összegezése mindenkor az összesen szó jelzéssel közvetlen az utolsó tétel alatt eszközöltessék“, — magától értetvén, hogy azon birtokívekben, melyek csak egy részletet tartalmaznak, az összeg ismétlése szükséges telen.
- 30586.sz.
1885. **Írásbeli munkálatoknak** — a kellőleg helyesbített és szabályszerű záradékkal ellátott házjegyzékek alapján történendő összehasonlításai és a feltalált hibáknak kijavításai — a mérnök felelőssége mellett hajthatók végre.
- 36994.sz.
1884. **Kataszteri telekkönyvek** tisztán és érthetően írva szerkesztendők, és nemcsak az illető másolók által, hanem egyszersmind a zárösszehasonlításnál is összeegyeztetendők; erre nézve azonban megkivántatik, hogy a felügyelők olyképp intézkedjenek, miszerint a telekkönyvek füzeteként kerüljenek munka és az első egybehasonlítás alá, — ennél fogva oly tisztviselők, kik ezen másolatokat nem a kellő időre vagy épen csak felületesen adják át, — ezen munkával többé meg ne bizassanak.

Kataszteri telekkönyvekben az adómentes terület és háztelkek lehető rövid szavakkal p. o. lakház, mezzei ut, patak stb. jelzendők. 61519.sz.
1875.
61112.sz.

Kataszteri telekkönyvek és másolataik szorgosan és a legnagyobb pontossággal egybehasonlítandók. 1871..
26239.sz.
1976.

Szelvény területe, az ellenőrzési csoportok szerint és a szomszédos községek üres tereinek tekintetbe vétele mellett külön egy vázlaton legyen kitüntetve; mi végből a különféle községek területei ugyanegy szelvényben még az ellenőrzési számolat lezárása előtt összehasonlíttassanak, és a mutakozó különbözetek ki-egyenlíttessenek. 43706.sz.
1882.

A számításról.

Az egyszerű vagy kettős (dupla) számítás iránt mindig a felmérési vezető határoz. 36994.sz.
1884.

Az egyszerű számításnak főleg a kellően ellenőrizhető nagyobb, vagy pedig csak oly párlag alaku részleteknél lehet helye, melyeknél a szelmények (Auschnitte) is czélszerűen alkalmazhatók; — a rendetlen kisebb részletek úgy szinte a kezdő segédmérnökök munkái rendszeresen a kétszeri számításnak lesznek alávetve.

A számítási csoportok úgy szintén a szelmények mindenkor a felügyelő jóváhagyása mellett lesznek megállapítandók, és kiszámításuk után ugyanannak bemutatandók.

A felügyelő a számítási munkafeladatot épen úgy mint a többi munkát is megoldás, illetve feldolgozás végett a saját belátása szerint osztja ki.

A kiszámított csoportok összeállítása előtt a részletek a mérnökök által még egy átbecslésnek lesznek alávetendők, — ennélfogva „csak is a mérnökök által összeállított és ilykép átbecsült csoportok lesznek vizsgálat alá bocsáthatók“.

A vizsgálatnál talált kiszámítási hibák az „Utastás“ XIX. mintája szerint az ellenőrzési számolati jegyzőkönyv alapján lesznek feljegyzendők, és e mellett ezen hibákról folytatólagosan évről évre egy főkönyv is lesz vezetendő, melybe ezen hibák bejegyzendők.

A szelvénykiszámítások az ellenőrzési számolat kiszámítása után azonnal eszközözlendők, és a felügyelő-ségi irodában őrizendők.

36994.sz.
1884. **Számolati csoportokat** a segédszemélyzet köteles ugyan előzetesen összeállítani, de ezen összeállítást az illető mérnök annyival is inkább tartozik ellenőrizni, minthogy a különbözet számszerinti kipuhatólásának helyességeért a felelősség főleg a mérnököt illeti, és a segéd csak annyiban vonható felelősségre, a menyiben az őt kötelező összeállítás előkészítését és előírását, — vagy a felügyelő megbízása folytán a különbözet felosztását hanyagul és hibásan eszközölte volna.

V. Fejezet.

Egyébb határozatok és rendeletek.

- 2503.sz. **Földfelhányások és kivágások** csak az illető föld-
1886. birtokos beleegyezésével eszközendő; — a felhányá-
sok a mérnök mellé rendelt napszámosok által ismét
széthányandók, megjegyezvén, hogy a károkért a mér-
nök marad felelős.
- 2488.sz. **Hivatalos órák** a megváltozott szolgálati viszo-
1877. nyoknál fogva, mint minden más állami hivatalnál
ünnap és vasárnapon is megtartandók.
- 29781.sz. **Katonanapszámosoknak** nyújtott élelmezési költ-
1884. ség megtérítése czímén azok távozása után egyes
községek követelésekkel állottak elő utólagosan; az
alattas mérnökök szigoruan utasítandók, hogy mihelyest
valamely községbe érkeznek, mely felmérés alá esik,
a község-előljáróságot azonnal értesítsék, hogy a
község a katonanapszámosoknak a megszabott átvonu-
lási illetmény mellett leendő élelmezéséről gondoskodni
tartozik; ennek folytán a mérnökök a felett is ör-
ködjének, hogy a melléjük rendelt katonanapszámo-
sok a község részéről rendes élelmezésben részesítés-
senek, másrészt pedig, hogy a katonák ezen esetben
az átvonulási illetményt pontosan meg is fizessék.
- Kivételnek csak azon esetben lehet helye, ha
valamely község az élelmezési kötelezettséget más
módon rója le, illetőleg a katonákkal az élelmezésre
nézve a mérnök, illetve a felügyelő tudta és jóváha-
gyása mellett, valamint a helyi viszonyoknak figye-
lembe vételével egy, a méltányosságnak megfelelő —
azonban a 40 krajczárt túl nem haladható napi váltság-
díjban megegyezik.
- Utasítandók ehhez képest a működő mérnökök,
hogy a községből távozásuk alkalmával a községi
előljáróságtól oly értelemben kiállított írásbeli nyilat-
kozatot kívánjanak be, hogy a község „katonai

élelmezés czimén utólagosan semmiféle követelésekkel élni nem fog.“

Ezen nyilatkozatok hitelesség szempontjából a felügyelő által megvizsgálandók, és a nyári féléves munkajelentéssel felterjesztendőek.

Kilometerdíjak a következő mértékben lépnek 15012.sz.
hatályba : 1876.

1. nőtlen vagy gyermek nélküli özvegy részére

a) a háromszögellőnek	4 frt. 60 kr.
b) a felügyelőnek, mérnöknek vagy osztályvezetőkép alkalmazott segédnek	3 frt. 30 kr.
c) háromszögellő segédnek. ha műszer nélkül utazik	2 frt. 10 kr.
d) beosztott segédnek	1 frt. 70 kr.

2. nős vagy két gyermeknél többet nem bíró özvegyek részére

a) a háromszögellő	5 frt. 25 kr.
b) felügyelő, mérnök és osztályvezető	3 frt. 95 kr.
c) háromszögellő segéd műszer nélkül	2 frt. 90 kr.
d) beosztott segéd	2 frt. 35 kr.

3. nős vagy két gyermeknél többet bíró özvegyek számára

a) a háromszögellő	5 frt. 90 kr.
b) felügyelő, mérnök és osztályvezető	4 frt. 60 kr.
c) a háromszögellő segéd műszer nélkül	3 frt. 70 kr.
d) beosztott segéd	3 frt. 60 kr.

10 kilométerenként.

Oly utazásoknál, melyek külön megbízás folytán vagy határvillongásokból eredő helyi felvételek miatt az állomástól nem kisebb, mint 5 kilométernyi távolságra tétetnek, továbbá a felügyelőknek és a tárleírásnál alkalmazott mérnököknek oly utazásoknál, melyeket az illetmények felvétele végett állomásaikon kívül fekvő adóhivatalokhoz tenni kénytelennek, — ha a távolság 45 kilométernél nem nagyobb, — oda és vissza 10 kilométer után 2 forintnyi, — nagyobb

távolságoknál 2 frt. 60 krnyi vitelbér felszámítása engedélyeztetik.

Az állami ingóságok szállításánál a felügyelőknek tekintettel az elszállítandó műszerek számára, négy műszernél 2000 kilogram, és minden további műszernél 150 kilogram utáni súlyátalány engedélyeztetik olyképen, hogy a közönséges közlekedési utakon az első 75 kilométernél minden 10 kilométer után 25 kr., minden következő 10 kilométer után pedig 13 kr. vasutak és gőzhajók használatánál azonban minden előforduló esetben csak 600 kilogramnyi teher mint sürgős áru, illetőleg mint személy-málha szállítmány, a többi súly pedig mint közönséges teherszállítmány számítható fel.

11771.sz. **Kilométerpénzek** tömeges kiköltözésekénél és
1879. kisebb távolságoknál nem lévén elégségesek, megengedi a pénzügyministerium, hogy az állandó átköltözésekénél az első 10 kilométer után:

1. a felügyelő, mérnök és segédmérnök

- a) ha nőtlen vagy özvegy kilométerenként 44 krt.
- b) ha nős vagy két gyermeknél többel
nem bíró özvegy . . . . . 53 krt.
- c) ha nős vagy két gyermeknél többet
bíró özvegy . . . . . 61 krt.

2. a mérnöksegéd, növendék, gyakornok és díjnok

- a) ha nőtlen vagy özvegy . . . . . 23 krt.
- b) ha nős vagy két gyermeknél többet
nem bíró özvegy . . . . . 32 krt.
- c) és ha nős vagy két gyermeknél többet
bíró özvegy . . . . . 40 krt.

minden további, a 10 kilométert meghaladó távolságokra nézve pedig az 1876. évi 15042. számú rendeletben foglalt kilométer pénzt felszámíthassa.

43706.sz. **Magdala** szín végkép mellőzendő; az épületek és
1882. határszélekhez csak tiszta carmin használandó.

771.sz. **Mérőműszerek** rendbentartása körül tapasztalt
1888. hiányokra nézve utasítanak a felügyelőségi vezetők, miszerint arról gondoskodjanak, hogy a mérnökök hiányos műszereiket jó eleve kijavíttassák, és hogy hiányos műszerek használatát egyáltalában meg ne engedjék.

- Naplók** szabályszerű és pontos vezetése szorgalmazandó, és minden vizsgálat alkalmával a felügyelő által aláírandók, ennél fogva mindenkor a mezőre ki viendők. 771.sz. 1888.
- Segédek, növendékek és díjnokok** beosztása az egyes osztályvezetőkhez a felügyelőségi főnökökre bízatik, oly megjegyzéssel azonban, hogy az egyszer véglegesen eszközölt beosztás után a nyári munkaszak folyamán kielégítő okok nélkül áthelyezéseket ne eszközöljenek. 16652.sz. 1875.
- Segédek, növendékek** és műszaki díjnokok, miután saját hatáskörrel nem bírnak, ennél fogva a szolgálat érdekében velők jól megértendő, hogy az osztályvezetők hivatalos kívánalmainak a mennyiben ezen kívánalmak a fenálló szabályokkal nem ellenkeznek, — eleget tenni tartoznak. 7227.sz. 1883.
- Szolgálmányokat illetőleg** a legszigorúbb takarékoság fejtendő ki; — ez okból egy második várókocsi csak a felügyelőségi vezető által engedélyezhető. A belsőségekben a kocsik használata indokolva nem lévén, — 1000 ölet meghaladó távolságra kivételesen szintén egy kocsi engedélyezhető. 2503.sz. 1886.
- Szabadságoltatás** esetében rendeltetik, hogy minden felmérési tisztviselő köteles úgy a szabadság megkezdésénél mint a visszaérkezésnél is a felügyelőségi irodában személyesen jelentkezni. 38673.sz. 1878.
- Nősülési** szándékukat az alattas tisztviselők nem tartoznak előlegesen bejelenteni, és a nősülés csak is utólagosan, — de haladéktalanul — az esketési bizonyítvány bemutatása mellett a felügyelőség tudomására hozandó. 28771.sz. 1878.
- Nyílt rendelet** elvesztése minden esetben 10 forint pénzbírsággal fenyítettetik. 67353.sz. 1879.
- Fizetéselőleg** engedélyezésére vonatkozó jelenlésben megjegyzendő, hogy a kérvényező fizetése kincstári vagy magántartozásokkal terhelve van-e, és minő összegig? 71975.sz. 1879.
- Atköltözéseknél** az irány és módozatok meghatározásánál minden melléktekintetek figyelemén kívül hagyandók, és csak is az állam érdekei és a lehető legnagyobb takarékoság tartandó szem előtt. 20996.sz. 1879.
- Utielőlegek** csak közvetlen az utazás előtt szolgáltatandók ki a tisztviselőknek. 16697.sz. 1875.

13837. sz.

1876.

Munkaátalány bíróság le nem foglalható.

19366 sz.

1887.

Napidijasok betegség és szabadságolás alkalmával ugyanazon eljárásban részesülnek, mint a kinevezett felmérési személyzet, munkaátalányára nézve.**Az 1866. évi illetékszabályzat módosításáról.**

11232. sz.

1870.

A munkaátalány rendeltetése az, hogy a felmérési tisztviselőknek műszaki teendőjük teljesítése körül felmerülő többkiadásait egyenlítse ki, egyuttal a napdíj és áthelyezés esetében az eddig divott butorzat rongálási térítményt pótolja, — másrészt pedig a lakbért is helyettesítse ott, hol a munkaátalányra jogosított felmérési tisztviselőnek természetben kiszolgáltatandó lakása nincs.

Munkaátalányt élvez minden felmérési tisztviselő, legyen az bár műszaki vagy irodai teendők teljesítésével megbízva.

Ha a felmérési tisztviselő alapos ok nélkül szolgáltatást nem teljesíti, köteles a felügyelő a munkaátalányról kiállított nyugta láttamozásakor a mulasztott időre esedékes átalányösszeget levonni, és ezen intézkedésről a felettes hatóságot értesíteni.

A tiszti biztosítékot köteles minden felmérési tisztviselő u. m. felügyelők és mérnökök is készpénzben befizetni. — A tiszti biztosíték mindig egyszerre fizetendő be, de indokolt kérelem beadása esetében a pénzügyministerium annak több, egész 24 havi részletekben leendő befizethetését is engedélyezi.**Természetbeni lakás** A mérnökökmérnöksegédek, felmérési növendékeknek és műszaki díjnokoknak köteles a felmérés alatt lévő község ingyenes lakást adni addig, míg a község határa felméretik.

Ellenben az irodákban alkalmazott felmérési tisztviselők ilyenre igényt nem tarthatnak.

A háromszögellők és segédjeiknek, valamint a határleírásnál alkalmazott mérnököknek állandó ingyenes lakás nem jár, de a községbe tartózkodásuk idejére köteles a község ilyenekkel szolgálni.

Irodaátalány a nyári időnyre. A felmérési felügyelők, háromszögellők és határleíró mérnökök állandó hivatalos helyiségeik fentartására a külső (mezei) munka—tartamára következő irodaátalányt húznak:

a) felmerési felügyelők és háromszögel-
lők havonként . . . . . 15 forintot

b) határleíró mérnökök havonként . . . . . 10 forintot

A felügyelők kötelesek ezen átalányból a hivatal-
szolgák lakásáról is gondoskodni.

Ezen irodaátalány a nyári állomásba kivonulási
 $\frac{1}{2}$ hó 1-ső napjától azon hó végeig, melyben a téli
állomásrai bevonulás történik, — élvezhető.

Ha a lakás, illetve iroda állami vagy az állam
által bérletben birt épületben van, — irodaátalányra
a tisztviselő nem tarthat igényt.

Író- és rajzanyagok. Minden felmerési felügyelő
köteles az irodájában szükségrendő író- és rajzanyagot
munkaátalányából beszerezni.

Hasonlóképp kötelesek a mérnökök osztályvezetők
gyanánt működő mérnöksegédek, mérnöksegédek és
növendékek összes író- és rajzanyag szükségleteiket, rajz-
eszközöket és minden a felvételhez szükséges egyéb esz-
közeiket is munkaátalányaikból fedezni, illetve beszerezni.

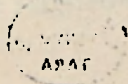
Küldönczdíjak. Az illetmény szabalyzat 48. §-ban
említett átalány jövőben „küldöncz díjak“ czimén
továbbra is fennmarad.

Utiátalány a határleírásnál. Minden határleíró
mérnök a külső munka tartamára havonkénti utiáta-
lányban részesül, melynek összegmagassága évenként
a munkaterv közrebocsájtása alkalmával a pénzügy-
ministerium által állapíttatik meg.

Ezen átalányból kötelesek állomásaikból havon-
ként egyszer a leírandó községbe — és onnét vissza
állomásaikba, valamint a bevégzett községből a mun-
káká veendőbe, esetleg utólagosan eszközrendő határ-
bejárások alkalmával szükséges utiköltségeiket és végre
egy állandóan felfogadott napszamos bérét is meg-
fizetni.

A határleírók utiátalánya havonként előre, bélyeg-
telen nyugta ellenében fizettetik ki.

Helyettesítési illetmények. Ha mérnök a felügye-
lőség vezetését veszi át, a magasabb munkaátalány
és a felügyelők részére megállapított utiátalány, vala-
mint egyéb átalányösszegek is a helyettesítés tar-
tamára a helyesítőt illetik meg; ennek ellenében mér-
nöki munkaátalánya beszünttetetik.

Ha mérnöksegéd mérnököt helyettesít és a helyettesítés egy hónál tovább tart, ez esetben a helyettesítő segéd, az osztályvezetőül felállított mérnöksegéd munkaátalányát élvezi, — de saját munkaátalánya beszünttetetik.

Munkaatalány beszüntetése betegség esetében. — Bebizonyult betegség alkalmával a felmérési tisztviselő fizetése és munkaátalánya, utóbbi azonban csak egy havi tartamra és csak akkor fizetetik, ha nyáron a felügyelőség munkateréből (háromszögellő osztály) télen pedig az összpontosítási állomásból nem távozik; — ellenkező esetben a távozás napjával az átalány beszüntetendő.

A többi átalányélvezet betegség esetében egy hó tartamára változást nem szenved, kivéve ha helyettesítés történt, mely esetben az e helyütt értett átalányok a helyettesítés napjától számítva a helyettesítőt illetik meg.

Utiköltségek megtérítése. Minden felmérési tisztviselő jogosítva van hivatalos utazásoknál u. m. a nyári állomásból a télbe és viszont, — áthelyezéseknél (más felügyelőség vagy községbe) stb. mely alkalommal rendszerint összes ingóságait is magával viszi, — utiköltségeit felszámítani; köteles azonban a kincstár által megtérítendő utazási költségek felszámíthatása végett posta- vagy más közönséges utakon naponként legalább is hat mért földet, 4000 ölével számítva megtenni, és ha ily távolságra nem utazhatnak, ezen körülményt hiteles bizonylattal igazolni.

Állandóan átköltözködő tisztviselő vasuton és gőzhajón az illetmény szabályzat 91. §. értelmében családtagjait is magával viheti.

Az illetményszabályzat 93. §. szerint fennálló egy forint kocsibér illetve, átalány változatlanul hagyatik.

A mértföldpénzeket lásd a 15042/1876 és 11771. 1879 számú rendeleteknél.

A mértföld pénzekből az utazó tisztviselő összes utazási kiadásait fedezni köteles, és nincs jogosítva bár mi néven nevezendő egyéb czímen p. o. vám, komp, éjjeli szállás stb. felszámítást tenni, annál kevesebbé a községben előfogatot követelni.

Gyermekek csak akkor számíthatók el, ha atyai gondnokság alatt állnak és tényleg vele utaznak. — Kivételt képez, ha családi ügyek miatt a családtagoknak az utazó tisztviselővel együttes utazása akadályozva van, de őket később elhozatja, ezen esetben a leg-rövidebb utirány szerinti utazási költségeiket felszámíthatja.

A helyettesítésről szóló fentebbi szakasz az utazásoknál is érvényes. — (Lásd: Helyettesítések).

Megbízások, eltérések és kiigazításokra stb. lásd 15042/1876 számú rendeletet.

Ha két tisztviselő egy időben és egy irányban küldetik ki, a közös utazásért magasabb illetmény nem számítható fel.

Háromszögellők és segédjeik, valamint a háromszögelnél alkalmazott mérnökök egy, kétlovas váró kocsit számíthatnak fel észlelési, jelkitűzési és kémlelési műveleteiknél; egyéb hivatalos utazásaiknál tekintet nélkül a rangfokozatra, ha az utazás a munkaterepben történik egyenként két forintot; de az illetmény szabályzat 111. §-ban engedélyezett előfogat felszámítás ezentúl elmarad.

Mindazon utazásokról, melyek a posta útirányán kiviül fekszenek és a mely utazásokért mértföld pénzek (kilométerdíjak) számítottak fel, az államépítészeti hivatal részéről kiállított igazolványok csatolandók; — a részletes felmérésnél ezen bizonylatokat a felügyelők kötelesek beszerezni.

Kincstári javak szállítását illetőleg lásd 15042. 1876 számú rendeletnél.

Ha katonanapszamosok a felügyelők irodáiban hivatalozgái teendőket végeznek teljes élelmezési díjaikon felül naponként 15 krt. kapnak, de a község részéről nem élelmezendők.

Polgári napszamosok ha, irodaszolgák gyanánt alkalmaztatnak, napibérök a katonanapszamosok élelmezési, ruhakoptatási és a fentebbi 15 kr. pótlékkal együttes összes járandóságát nem haladhatja felül.

Az irodai fehérnemű, az irodaszolgák ágyneműjének mosása és a szalmazsákba szükséges szalmának beszerzésére havonként 1 frt. 20 kr. felszámítható.

Mérőműszer beszerzési kötelezettségről

A mérnökök, önálló osztályvezetők gyanánt alkal-

mazott mérnöksegédek, mérnöksegédek kötelesek mindazon műszereket, melyek a részletes felmérésnél szükségesek és az „Utasítás“ 237. §. b) és c) pontjaiban felsorolva vannak, sajátjokból beszerezni.

Az önállólag működő mérnöksegédeknek azonban megengedtetik, hogy működésük első évében kincstári műszert vehessenek igénybe minden használati díj fizetése nélkül, — de egyéb szükséges mérőszerek és eszközök beszerzéséről gondoskodni tartoznak.

Állandó átköltözködéskor tekintettel a tisztviselő állapotára (nős vagy nőtlen) és gyermekei számára a gyorszállítmányi árszabályzat jó alkalmazásba olyformán, hogy a

VIII-ik rangosztályu tisztviselő, ha nőtlen vagy gyermek nélküli özvegy öt vámmázsa, nős és háromnál nem több gyermekkel nyolc vámmázsa, — nős és három gyermeknél többel biró tíz vámmázsa podgyászt vihet magával, illetve számíthat fel

a IX-ik rangosztályu tisztviselő és lefelé: ha nőtlen vagy gyermek nélküli özvegy négy, nős és háromnál nem több gyermekkel hat, és végre nős és több mint három gyermekkel utazó nyolc vámmázsat vihet magával és mint gyorsárút ezen árszabályzat szerint számíthatja fel.

Ha az utirendelvényben kincstári műszer vitele is jelezve van, annak súlyát öt vámmázsanak számíthatja fel minden további okmányolás nélkül.

Háromszögellők, ha két műszerrel utaznak kilencz, ha egy műszerrel öt vámmázsa súlyt mint gyorsárút számíthatnak fel.

Podgyásznak a vasut vagy hajóállomástól a kijelölt lakásba vagy viszont elszállításáért egy forint átalány engedélyeztetik.

Ha még műszert is visznek magukkal, még külön ezeknek szállításáért is egy forint; Budapesten ezen két említett szállításért egyenként két forint számítható fel.

A háromszögellő személyzetre nézve az eddig fennálló szabályok továbbra is érvényben maradnak a podgyásznak és műszernek a vasut vagy hajóállomástól a lakásba és viszont szállítását illetőleg.

